

DELEGATIONEN
MOT SEGREGATION

Vikten av samverkan och helhetsyn

Inger Ashing 28 augusti 2019

” I tidigare skeden av välfärdsstatens utveckling kunde påtagliga förbättringar av människors villkor uppnås genom satsningar och utveckling inom varje sektor för sig. Arbetsmarknadspolitik, bostadspolitik, utbildningspolitik och socialpolitik har var för sig utvecklats och bidragit till välfärdsbygget. Men människors liv hänger samman, och de olika delarna av välfärdspolitiken bör därför också göra det på ett tydligare sätt än i dag. Det krävs därför betydligt mer av tvärsektoriellt tänkande och agerande för att ta nästa steg i välfärdsutvecklingen.”

Utgångspunkter

Världen förändras snabbare än någonsin

De samhällsutmaningar vi har i uppdrag att lösa är alltmer komplexa

Det krävs ett perspektivskifte – ett annat sätt att förstå vårt uppdrag

Behov av mer ändamålsenligt gemensamt arbete – arbeta smartare och mer effektivt tillsammans

DELEGATIONEN
MOT SEGREGATION

HELHETSSYN

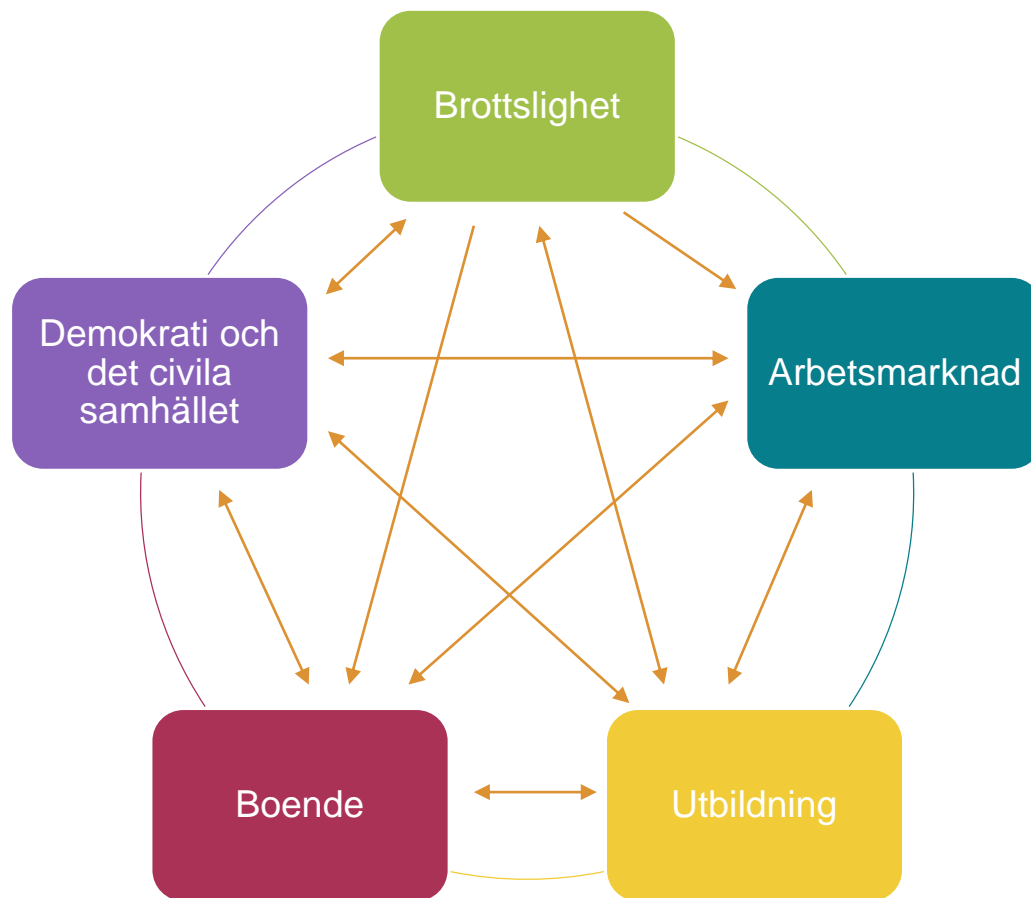
Helhetssyn och systemsynsätt

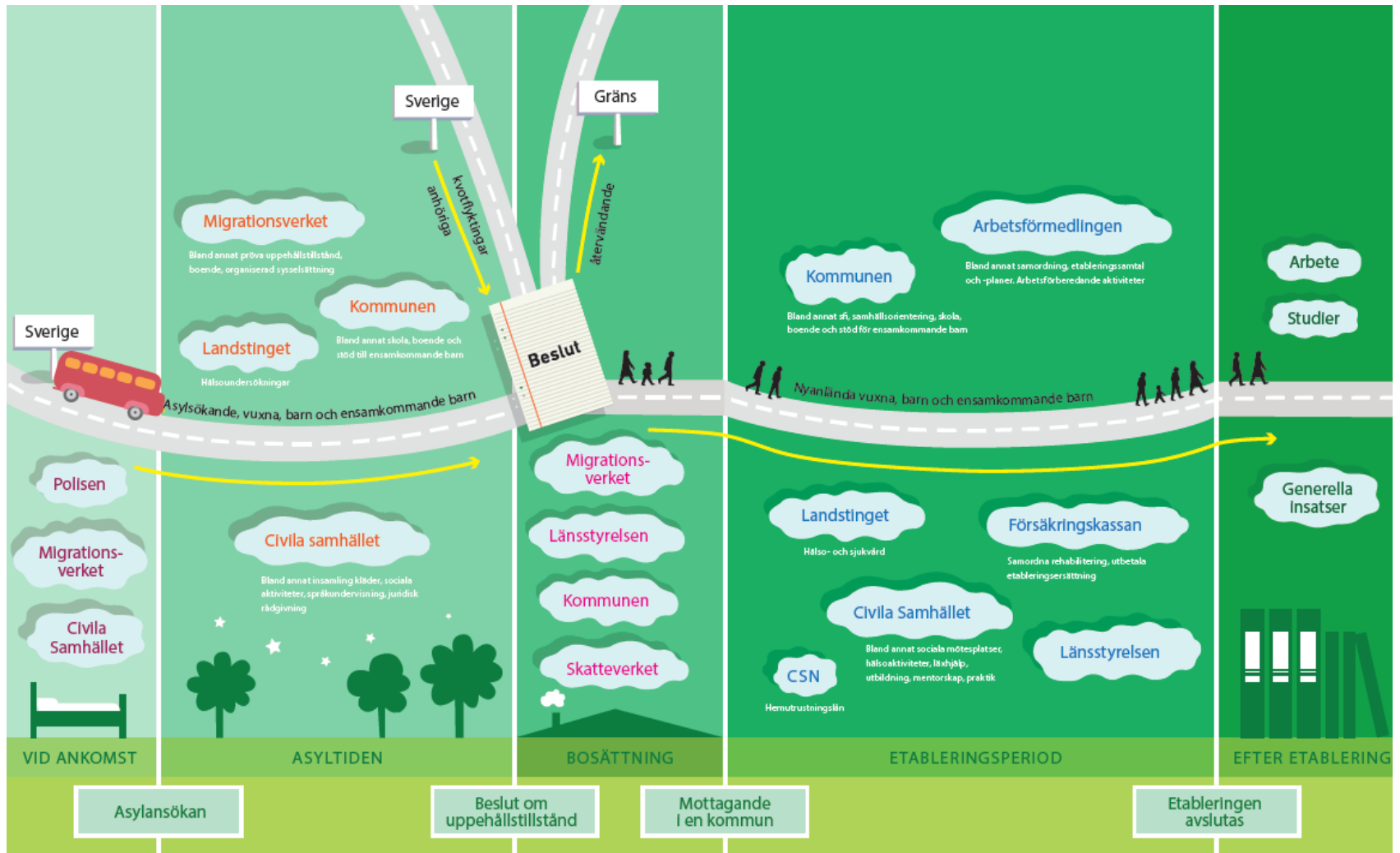
Systemsynsätt handlar om ett helhetsperspektiv:

genom att betrakta offentlig verksamhet som system, istället för att ensidigt se och hantera enskilda offentliga aktörer, flyttas uppmärksamheten till helheten och relationen mellan systemets olika delar och till möjliga orsakssamband.

Statskontoret (2014)

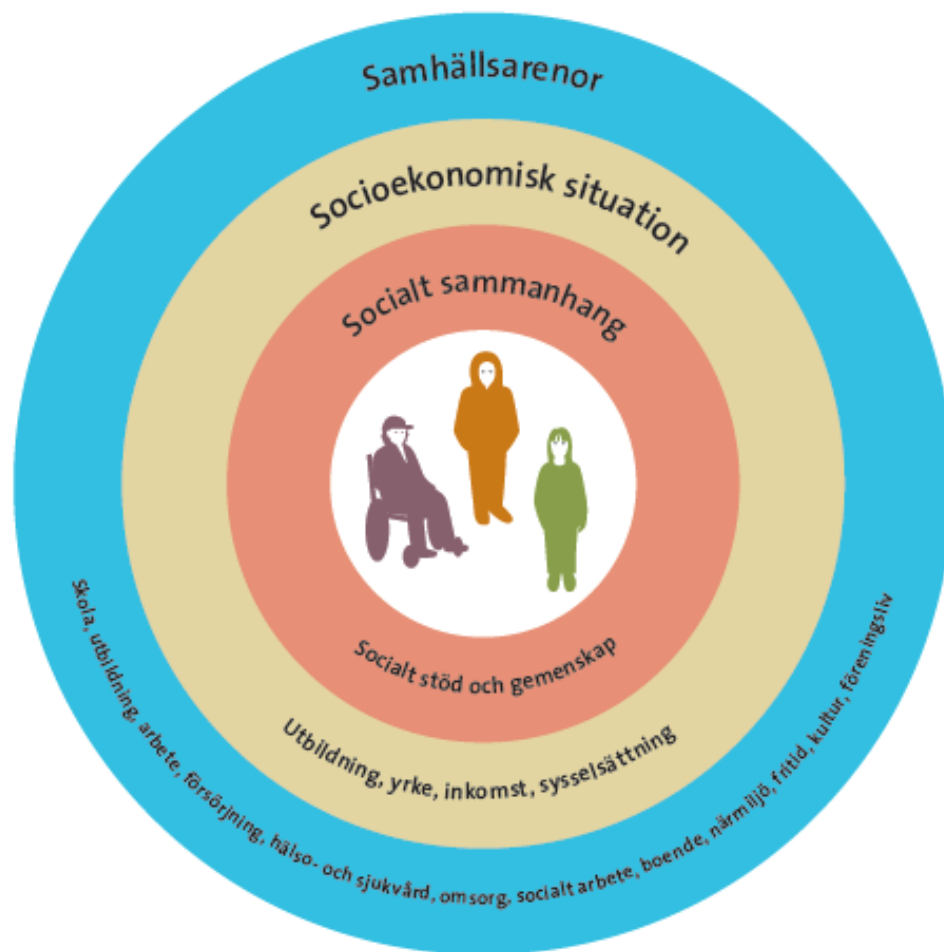
Områden i arbetet mot segregation

AKTÖRER SOM MEDVERKAR VID MOTTAGANDE OCH ETABLERING AV NYANLÄNDA

Sammanhang och strukturer

Kommissionen för jämlik hälsa

Ojämlig hälsa handlar om ”*systematiska skillnader i hälsa mellan samhällsgrupper med olika social position*”

Ojämlighet i hälsa uppkommer genom att

- Människors **villkor** och **möjligheter** (resurser) inom **centrala livsområden** skiljer sig påtagligt åt mellan sociala positioner
- Dessa resurser är sammankopplade, ömsesidigt förstärkande, och samspelar över hela livet
- Skillnader i handlingsutrymme är avgörande
- Detta ger sammantaget ojämlikheter i *risker*, i *sårbarhet* och i *konsekvenser* av ohälsa

DELEGATIONEN
MOT SEGREGATION

SAMVERKAN

Varför behövs samverkan?

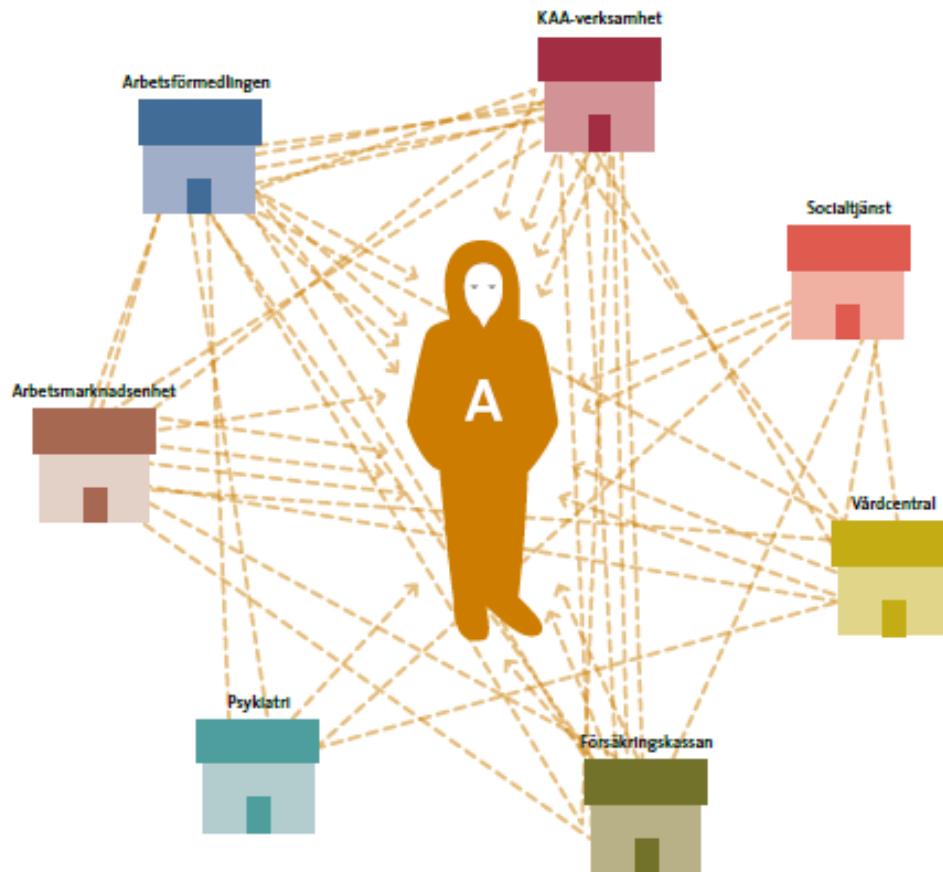
Många barn och unga kan behöva insatser från flera olika verksamheter för att få sina behov tillgodosedda.

För barnet och familjen är det viktigt att få rätt insatser i rätt tid utifrån en helhetssyn på barnets situation och behov.

Därför behöver de som arbetar inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten och skolan samverka kring barnet.

Ledningen och representanter för professionerna ansvarar för att samverkan kring barnet fungerar.

Systemen kring individen

Vad betyder begreppen?

Samverkan:

Övergripande gemensamt handlande på organisatoriskt plan för ett visst syfte. Samverkan kan ske inom och mellan t.ex. enheter, myndigheter och samhällsaktörer och t.ex. gälla aktivt utbyte av information eller att planera gemensamma aktiviteter.

Samarbete:

Gemensamt bedrivet arbete som gäller en avgränsad uppgift. Samarbete kan ske både på ett organisatoriskt och mellanmännskligt plan. Exempel på ett organisatoriskt samarbete är att två organisationer ordnar och genomför ett gemensamt seminarium.

Vad betyder begreppen?

Samordning:

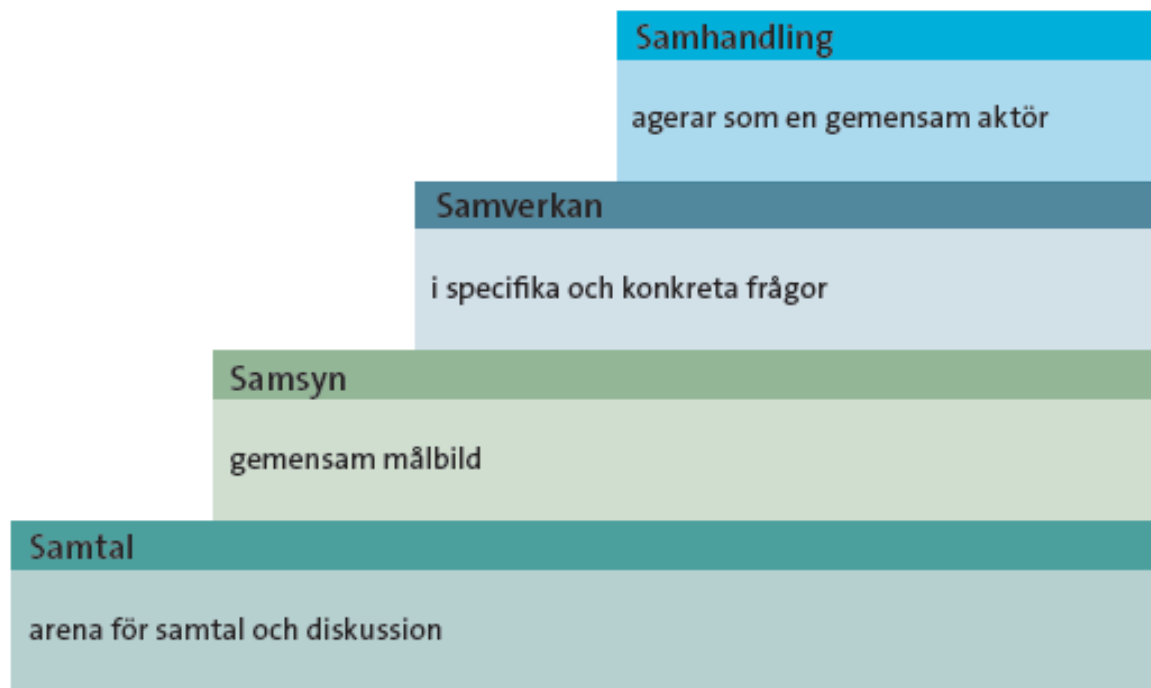
Koordination av resurser och arbetsinsatser för att erhålla högre kvalitet och större effektivitet. Ett exempel är samordnad vård- och omsorgsplanering där vård- och omsorgsplanering utförs gemensamt av berörda inom olika verksamheter

Samråd:

Överläggning för att om möjligt enas om ett gemensamt handlande eller en gemensam ståndpunkt

Samverkanstrappan

HUR SKAPAR VI FÖRÄNDRING

Varje förändring startar med insikten om att vi är en del av det system vi försöker förändra.

*Vi beskriver inte världen vi ser,
vi ser världen vi beskriver.*

David Bohm

Pågående verksamhet (charterresan)

- Rådande rutiner, strukturer, budgetramar ger stöd
- Effektivisera och optimera rådande system
- Mål, styrning och kontroll
- Mäta och följa upp
- Organisationen i centrum, besluta
- Lösa problem och implementera lösningar

Möta de globala utmaningarna i en osäker framtid (expeditionen)

- Rådande rutiner, strukturer, budgetramar hindrar
- Tänka bortom rådande system
- Vägledande principer, tillit och skapar utrymme för förändring
- Experimentera, reflektera, lära
- Frågan i centrum, bjuda in relevanta medskapare att utforska, facilitera
- Skapa en önskad framtid

Några generella lärdomar

Betydelsen av *processer* för tvärsektoriellt arbete

Bättre beskrivningar av utmaningar – en *gemensam bild*

Styrning mot *helheten* och *strukturella* förändringar men peka på konkreta åtgärder, *prioritera* och var *realist* – ”allt bra genast” fungerar inte

Systematiskt angreppssätt

Sektorsövergripande samverkan med *mandat*

Var medveten om att *problem är kopplade*

Undvik motsättningen *individ – struktur* – strukturella problem och åtgärder verkar på individer

Förutsättningar för samverkan

Gemensamma mål

Tydlig ansvarsfördelning

Incitament för samverkan

Uppföljning av gemensamma ansträngningar

Kapacitetsuppbyggnad (planering och utvärdering)

Kontextförståelse och kunskap om andras uppdrag

Processer för att omhänderta lärande samt möjligheter för experimenterande m.m.

Mina medskick

De samhällsutmaningar vi har i uppdrag att lösa är alltmer komplexa och kräver att olika aktörer arbetar mer gemensamt

Samverkan är ett medel och inte ett mål

Adressera bakomliggande orsaker (och inte enbart konsekvenser).

Vi behöver anpassa lösningarna utifrån individens behov

Gårdagens lösningar på morgondagens problem kommer inte att fungera

En man arbetar vid en flodstrand och plötsligt ser han barn som håller på att drunkna. Han hoppar i vattnet och börjar rädda dem.

En annan man arbetar en bit därifrån och ropar 'Vad gör du?' Den förste mannen svarar att han räddar barn. Hjälp till. Och den andre mannen hoppar i och börjar lära barnen att simma.

En tredje man kommer förbi. Han vänder och börjar springa därifrån. Och de två männen i floden ropar 'Vänta, vi behöver din hjälp! Vart tar du vägen?' Och den tredje mannen svarar 'Jag vill veta vem som slänger i barnen i vattnet!'